

## Programa polític per a la bona gent

Juan Triadó

**E**l títol del darrer volum de poesia de Salvador Espriu m'ha fet pensar en la conveniència de tenir fet un programa polític que fos a la mida de tots aquells qui el poeta ha volgut anomenar «la bona gent». Com que fer un programa nou és feixuc, n'he copiat un, com fan els polítics, que m'ha semblat adient, perquè és molt concret.

Diu així: «Cap poble comunicat; xarxa de ferrocarrils, completada; els terrenys aiguamolls, sanejats; l'Ebre, tornat navegable; la xarxa de telèfons, completada; comunicacions elèctriques, arreu; els grans salts d'aigua, nacionalitzats, com també les grans empreses mineres, les sals potàssiques, la sal comuna, els carbons pobres. Línies aèries establertes amb les estacions d'aterratge; ciutats-jardí; banc d'auxilis als municipis; disminució de la mortalitat per augment de la riquesa muni-

pal. Escoles, biblioteques i formació de mestres. Programes de difusió agrícola i zootècnica; preparació per a l'exportació; problemes tècnics d'indústria i comerç; ciències abstractes aixecant la vida de l'esperit; més esforç cultural per a fer les lluites menys crues; el fabricant, més ric en utilitatge; l'obrer, culte i ben pagat; solidaritat amb tots els estaments i inici d'una fecunda era de pau i de treball. Creació de camps experimentals; repoblació dels erms de les nostres muntanyes; reorganització del servei meteorològic; organitzar els de beneficència i sanitat; desenrotllar la institució de política social. Crear museus, ensenyar els oficis, formar estadístiques i fer l'inventari del patrimoni artístic; construcció d'obres públiques; guanyar l'endarreriment que hem patit anys i anys...».

Si hi ha algun punt o alguna frase

d'aquest programa que no són prou actuals, la bona gent, per «bona» i per «gent», em perdonarà. He hagut d'agafar-me amb el que he trobat; sense cap pretensió, ja ho he dit, d'inventar res. A més, no és cap misteri. Preneu el *Diari* de Joaquim Renart, publicat a Barcelona fa deu anys, i cerqueu-hi l'anotació corresponent al 16 de desembre de 1920, basada en una conferència de Puig i Cadafalch sobre la tasca a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya.

Han passat seixanta-cinc anys i, entre d'altres coses, ens ve al damunt l'anomenada «Ley del patrimonio histórico español»... Si Puig i Cadafalch i Renart vivien, ¿se n'escriurien? Jo crec que no. Aviat van veure com, d'aquell programa, no en restava res, a mans de Primo de Rivera. ¿Plegarien, doncs? Tampoc. ¿Què s'han cregut? dirien. I continuarien preparant l'esdevenidor cada dia.

## L'«accent» de TV3

Antoni Ródenas

**S**embla que són bastant nombrosos els valencians que desitgen veure i sentir la TV3 catalana. Però la televisió catalana, fonèticament parlant, és molt possible que s'haja equivocat. Cal que contracte locutors i dobladors de pel·lícules provinents del País Valencià i de les Illes, però també de Lleida i de Tortosa, ja que amb la fonètica «barcelonina» fins i tot molts catalans poden no sentir-se identificats. I, d'altra banda, cal pensar que, de retruc, pot sorgir-nos una televisió autònoma valenciana que vulga imposar l'accent apitxat de la ciutat.

Per arribar a un enteniment ortogràfic, hem tardat molts anys. Caldrà arribar, i prompte, a un cert enteniment fonètic, cosa gens fàcil si pensem que totes les llengües, siguin o no «oficials», tenen o han tingut els seus dialectes materns, amb la corresponent fonètica. Però en les oficials, l'administració pública, el púlpit, el teatre, l'escola, la ràdio i la

televisió, han propiciat que un dels dialectes predomine sobre els altres, o bé n'han creat un que n'és el denominador comú. El personal, a poc a poc, s'hi ha habituat.

I això fins a cert punt, perquè no oblidem, per exemple, que les pel·lícules espanyoles cal que siguin doblades a un castellà «neutre» si volen projectar-se a Hispanoamèrica. I no per culpa de l'accent, sinó pel significat equívoc o incompreensible que hi han pres certs vocables castellans d'ús molt corrent a la península. En canvi, no tinc cap notícia de pel·lícules mexicanes o argentines que hagen estat doblades al castellà peninsular. No passà el mateix amb els telefilms nord-americans que, en la primera època, ens oferien massivament Televisió Espanyola doblats al castellà «neutre» —però amb l'accent de Puerto Rico— que abans hem al·ludit. Davant de les protestes que provocaren, ja fa molts anys que

aquests telefilms són doblats a l'espanyol peninsular.

Tornant a la nostra llengua, diré que sóc partidari d'una normativa gramatical, però, en canvi, particularment, m'agradaria veure i escoltar-me una pel·lícula doblada a un català on tots els accents —potser parlar de dialectes seria fer-ne un gra massa— poguessen conviure fraternalment. Un *western*, per exemple, on els soldats de la Unió parlessen amb l'accent oriental; els soldats «sudistes», amb l'occidental; els mexicans, amb el del valencià general; els pells-roges, amb el mallorquí; els negres, amb l'apitxat, etcètera, etcètera... No deixaria de ser un experiment força interessant.

Els gramàtics poden indicar-nos qui escriu bé o malament el català ¿però voleu dir-me qui és capaç de parlar-lo bé, és a dir, tal com s'escriu? Potser l'Ovidi Montllor i quatre més, possiblement, com ell, també valencians.